

קונטרס זה הפלל פללים שבאו לידי דרוך לימודי.

נכון למועדי א' אנקלוס הגר ב' היו אחד בימי הלל ושמיא ואחד בימי ר"א ור"י כ"כ בסדר הדורות ובה נחא מה דהנה ק"ל דבז"הק ח"ג דע"ג ע"א איתא ונוחון אבהו דעלמא הלל ושמיא דהכי עמדו לאנקלוס דלא אמרו ליה מילי דארזיקתא עד דאתגזר ע"כ ונדוע דהלל וכו' שמעון וגמליאל ושמעון נכדי הלל מלכו מאה שנה קודם החרבן כמ"ש בשפת דט"ו ור"ג זה בן בנו של הלל כתב שם רש"י הוא רבן גמליאל הזקן ור"ש בנו שנהרג בעשרה הרוגי מלוכה ואיתא בע"ז די"א פשמת ר"ג הזקן קרע עליו אנקלוס בשבעים מנה צורי וצ"ל שהאריה ימים רבים שהרי מזמן הלל זקנו של רשב"ג זה נתגזיר ואלו בריש מגילה איתא דאנקלוס הגר תרגם את התורה ע"פי ר"א ור"י מוכח דהיה אז צריף להם ותו דר"א ור"י תלמידי ריב"ז היו פנודע וריב"ז מתלמידי הלל והוא קטן שבהם כמ"ש בסופה דכ"א ובתרא דקל"ד וריב"ז נתמנה נשיא אחר הריגת ר"ש בנו של רשב"ג הזקן ומלכותו אחר החרבן היה אלא מוכרח דתרי אנקלוס הוו ועיין בתוספות על התורה סדר משפטים שכתבו על אנקלוס דנתגזיר אחר החרבן בימי ר"א ור"י ואיתא בגיטין פשרצה להתגזיר אסקיה לטיטוס בנגידא לידע מעלתו של ישראל ובע"ז דף י"א אנקלוס בר קלונימוס אגזיר שדר קיסר גונדא דרומאי אפתריה וכולם נגרו אחריו להתגזיר וכל זה נדאי על אנקלוס השני וטיטוס הוא שהחריב הבית פנודע ומוכח ממה דאסקיה בנגידא דאחר החרבן נתגזיר וגירותו עם ר"א ור"י איברא דר"א ור"י נדאי שראו החרבן שהרי סתם ר"י הוא בר חנניה פנודע ומבואר בסופה דג"ן שהיה בזמן הבית ובכל מקום בש"ס מקדים ר"א לר"י וכיון דר"י בזמן החרבן נראה הבית פן הוא בר"א ובבתרא דצ"ט איתא פניא אנקלוס הגר אומר וכו': ב' כתב הפר"ח י"ד דרבי ייסא הנז' בזהר דשרי למיכל תרגולא בחלקא הוא פסברת ר"י הגלילי א"נ דרבי ייסא הנז' הוא עצמו ר"י הגלילי וכ"כ הרב להם חמודות ע"כ.

ובס' בני יוסף למחר"י טנוגי' פנודע יצחק ששם דמ"ז סיים על דברי הפר"ח הנז' ואע"ג דבהאינדרא רבא נזפר רבי ייסא ורבי יוסי י"ל דההוא רבי יוסי הוא בר חלפתא עיין בספר יבין שמועה ד"ו אבל רבי ייסא הוא ר"י הגלילי פל זה אנו צריכים לומר להעמיד דברי המחברים ע"כ אחר המחר"ר בדרך שאין לו קיום ונהעמדה יפה שתיקה דהרי הוכח יוכיח מהרד"ף במזמור לדוד דע"א דר"י הגלילי הוא תלמיד חבר לר"עק ור"עק תלמידו דרשב"י כנז' בפ' הבע"י ואיך יתכן דמי שהיה חבר לרבו להיותו לתלמיד לו וגם בנסתרות א"א יעו"ש וכ"כ הרב חיד"א בשיו"ב אשר לו בסוף ח"ש ח"א ד"ח דר"י הגלילי במקומו היה מורה ובא להיתר תרגולת בחלקא ומדברי הזהר משמע דקיבל מרשב"י פמה שאמר לו אסיר לך ובאינדרא רבה קבעיה לר"י בעשירי ושם הביא דברי הרב בני יוסף הנז' וסיים ולי נראה להפך ע"כ ובשירי שירים ששם הביא מהאגדה דראב"ע פנודע פתובת ר"י הגלילי וביא מהתוס' דע"ז שהביא מהרד"ף דר"י הגלילי ת"ח לר"עק וי"ל ביותר ביאור שפן הוא: איברא דבב"ר פרשה י"ב ובניקרא רבה פרשה ל"ד והוא בירושלמי דכתובות משם באר"ה דראב"ע תלמידו דר"י הנה ואע"ג דר"י הגלילי שם קוראו רבי אולי משום יחוסו שהיה עשירי לעזרא כמ"ש בבב"ר דכ"ז או מפני עושרו כנז' כמ"ש בשפת דנ"ד ואמרו בסוף סוטה משמת ראב"ע פסק העושר מן החכמים מ"מ אח"ך נתחכם ונעשה חבר דהרי בגיטין דפ"ג פשנכנסו ד' זקנים להשיב על דברי ר"א מונה לר"י הגלילי ור"ט וראב"ע ור"עק ופ"ה דמ"ק דכ"ח משא"כ רשב"י הוא מדור אחר שהביריו הם ר"מ ור"י סתם שהוא בר אלעאי פנודע ור"א סתם שהוא בן שמוע ור"י סתם שהוא בן חלפתא כנז' בפ"ק הבע"י ובסנהדרין דפ"ה מונה לרבי נחמיה מתלמידי ר"עק וכן ראב"י כמ"ש ביבמות דצ"ג ובסוף ברכות מוכח פן פשנכנסו לכתם

ביבנה ושם מונה עמקם ר"א בנו של ר"י הגלילי וכן הובא במדרש חזית ע"פ סמכוני בקצת שינוי וכיון דר"א בנו של ר"י הגלילי מדורו של רשב"י בהקרת דר"י אביו מדורו שלפניו גם מ"ש הרב בני יוסף שם דר"י הנז' בהאידרא הוא בן חלפתא חוץ ממ"ש הרב חיד"א דשם קבעיה בעשירי ר"ל שהוא למטה מהחבירים הנז' שם ואילו ר"י בן חלפתא חביר הוא לרשב"י ובכל מקום מקדימו לרשב"י ובזהר נזכר דנשק ידוי דרשב"י ולא יתכן זה על ר"י בר חלפתא חבירו ולא עוד דרבי ייסא ענשו רשב"י כנז' בח"ג דע"ט נזה לא יתכן לא על ר"י בן חלפתא וכ"ש לא על ר"י הגלילי חבירו של רבו ר"עק ובמעילה די"ז פשענש לר"א ב"ר יוסי שהוא בר חלפתא תכף חזר בו וראיה חותכת לכל זה דבזהר מבואר בח"א ד"ד ובאידרא זוטא דרשב"י קדם בפטירתו לרבי יוסי ואלו במדרש חזית ובמדרש ס' נשא שאל רשב"י לר"א בנו של ר"י שמעת מאביה מהו בעטרה שעטרה לו אמו וכו' משמע דכבר נ"נ דר"י: וממוצא דבר לא אדע שכו"ל מה שמונה הרמב"ם בפתיחתו בחבורה שאחר החרבן ר"ט ור"עק ור"א המודעי וראב"ע ובחבורה שאחריה מונה לר"מ ור"י ורבי נתן ור"י הסנדלר ור"י הגלילי ור"א בן שמוע ע"כ ואיך יתכן דר"י הגלילי ת"ח לר"עק ונמצא עמו נעם ר"ט נעם ראב"ע בגיטין שם להיותו מדור שאחר ר"ט ור"עק ותו איך מקדים בזמן לראב"ע שלדעתו הוא מהחבורה ראשונה דר"י הגלילי מהשניה ונהרי מבואר ממ"ש"ל דאינו ואדרבה ר"י הגלילי הוא גדול מראב"ע: ג' איתא בב"ר פ' רש"א א' פעם אחרת ה"ה יום סגריר ולא באו לנעד נכנסו התינוקות ואמרו נעביד ועדא דלא ליבטיל ואמרו מה הוא דכתיב מ"ם וכו' וסיימו אותם והיו פולם חכמים גדולים ואמרו ר"א ור"י ור"עק מנהון וכ"ה בירושלמי בפ"ק דמגילה אלא ששם לא נזכר ר"עק ונהיאוהו זה התוס' בשפת דק"ד ושם הרגישו מר"א דאיתא בפרקי ר"א לא למד תורה עד שהיה גדול היינו שלא עסק עד שהיה גדול ע"כ ובגליון ב"ר אשר לי פתוב לא ידעתי למימקדושים פתוב למ' שהרי ר"עק בן ארבעים שנה עד שלמד תורה ע"כ והאמת שכ"כ התוס' בבב"ר דף קי"ג מהספרי וכ"ה באבות דר"ן פ"ו ושם איתא שהלך הוא ובנו ללמוד ואחז הוא בראש הלוח ובנו בראש הלוח ולא ידעתי אמאי התוס' שם בשפת לא הרגישו על ר"עק כמו שהרגישו על ר"א אם לא שנאמר שגם בב"ר לא גרסי ר"עק ואחר החיפוש ראיתי להרב חיד"א בכסא רחמים באבות דר"ן שם שדקדק ממ"ש שם ולא שנה פלום היינו משנה לבד לא ידוע אבל קרא מקרא ושכ"כ בס' בגין הושע וכ"נ עוד ממ"ש שם חזר ללמוד תורה ומה שהקשה מהרי"ץ בס' שמחת יהודה שם על מ"ש שם ע"ז ממ"ש שם כתבו לו א"ב ולמדה ע"כ י"ל לפי דעת הרב שר"עק לא קרא כלל אבל האמת אינו פן א"נ בשביל בנו ה"ה ואלו הרב מהרי"ץ נזכר מדברי הרב"ר הנז' אדרבה ה"ה מסייעו מזה דמוכח דקרא ר"עק דונגמא למ"ש התוס' שם בשפת גבי ר"א היינו שלא עסק דוקא ושם באבות דר"ן קאמר בן כ"ב שנה עד שלמד תורה ועיין בב"ר פ' מ"ד שהיה חורש בשדה וברח מאביו והלך אצל ריב"ז ללמוד תורה וקרא ונהיה עד שעלה ריח מפיו והלך אביו שם להדירו מנכסיו יעו"ש ומה שמבואר בגדרים ד"ג שתכף שנשא ר"עק עם בת פלפא שבווע הלך ללמוד תורה אשה שניה היתה וכמו שלמדנו הרב חיד"א בכפר לאדן דרל"א ממשנה ערוכה בפ"ג דידים והיו לו בנים ממנה ובזה אהנה לן איך נתעפב כ"כ מלבוא פשהלך מבת פלפא שבווע ללמוד תורה ולא חש למצות פ"ור והא דאיתא בפסחים דמ"ט דאמר ר"עק כשהייתי ע"ה אמרתי מי יתן לי ת"ח וכו' יש פמה מיני ע"ה כמ"ש בכתובות דס"ב ובסופה דכ"ב ובשגם ה"ה קורא מקרא ונתתכם כ"כ ר"עק עד שהיה רבי יהושע רבו נושק את האבן שהיה יושב עליה בב"ה וקראה סיני כמ"ש במדרש חזית ע"פ לריח שמונה: ד' אגא נפשי כתיבת בספ"הק השמר אמת בסוף ק"א והוכיח אברהם דסתם ר"א

האמורא שהוא בן פדת לאו תלמיד גמור לר"י פי אם ת"ח נעתה ראיתי בס' יוחסין שכ"כ מהירוש' דסנהדרין והוא הוא הירושלמי שהזכיר הרב יד מלאכי והניחו בצ"ע וכ"ה דעת הרדב"ז בלשונות הרמב"ם סקצ"ה דכתב על פלוגתא דר"י ור"א אטו גברא אנברא קרמית ולא כמ"ש הרשב"ץ ח"ג סקל"ה דתלמיד גמור הנה וראיתי בס' אהל ישרים הנד"מ ד"מ ע"ד שהשיב על דברי הרב יד מלאכי והביא לנו מחולין ד"נ דקאמר ר"י ור"א דא דאמרי תרנוניהו והאי לישנא לא שייך לרב ותלמיד וכן אנכי מצאתי פהאי לישנא בברכות דף יו"ד ודנ"ה ובעירובין ד"ך וביומא דכ"ה ובסוטה ד"מ ובביצה ד"ו ובסוף חגיגה ובשבת דק"מ וגיטין דע"ב ובתרא דט"ו וסנהדרין דק"ג ובמנחות דצ"ח וצ"ט ובגריש מדרש רות וכיוצא בזה איתא בקמא דק"ד ויבמות ד"ך פליגי אהדדי חד אמר וחד אמר ובבתרא ד"ג ע"א חד אמר וכו' וכן בע"ז דל"ב פליגי בה ר"י ור"א חד אסר וחד שרי ומהאי לישנא משמע לה דתלמידו הוא ועדיפא מינה איתא בקדושין דמ"א אשתמיטתיה לר"י הא דר"א ומהרימ"ט שם עמד בזה איך קאמר הכי פינן דר"א תלמידו ולדין כפי האמור ניחא ובשבת דט"ו איתא אר"י אר"ל אמר ר"י אמר ר"א הרי דר"י אמר משם ר"א ג"כ וכשם שר"ל אינו תלמיד גמור לכ"ע דאל"כ אין דרף שהרב יאמר שמועה משם תלמידו כמ"ש רש"י במציעא ד"מ והתוס' בחולין די"ט ה"נ קאמר ר"י שמועה מר"א אלמא דהוא ור"ל שנים הם והא דאיתא בכתובות דכ"ה חזינה ר"ל לר"א בבישות ובהאי לישנא איתא בנדה דז"ך על שמואל דחזינה לרב יהודה בבישות וידוע דרב יהודה תלמיד גמור לרב ושמואל י"ל פינן דר"ל גיסו דר"י לא הנה מחשיבו לר"א כ"כ ואע"ג דשנה לו וקראהו בש"ס דנדה מארה דארעא דישראל ומ"ש בס' אהל ישרים ממציעא דפ"ד דלא הנה מתחילה תלמידו דר"י פבר קדמו מרן בכללים דכ"ה והרב חיד"א בפ"ע שם יישוב על נכון ומאי דאיתא בריש ברכות ר"א חלש על לגביה ר"י חזינה דהנה בכי וכו' אי משום תורה שנינו אחד המרבה וכו' י"ל אע"ג דתלמיד חבר הוא לו מ"מ ר"י קשיש מניה ולפי רוב השנים למד יותר דר"י בימי רבי נולד פידוע א"נ אולי זה אחר שנסמך ר"א ובהכרח דלא יבול ללמוד פמקודם כמ"ש פן על ריב"ל בש"ר סדר וארא: ועפ"ז יש ליישב מה שהקשה בס' זהב שיבה שם בברכות שרש"י פתב שם שלא הנה עשיר משמע דגם עני לא הנה ובתענית דכ"ה מבואר דהנה עני וי"ל דהיא דתענית קודם שנסמך ואחר שנסמך גמי לא הנה אץ להעשיר וצדיק הוא בכל דרכיו דבמגילה דכ"ח פי הו' משדרי ליה מבי נשיאה לא הנה שקיל ובירושלמי דפ"ק דמציעא איתא דהנה עושה המצאות שיפלו ממנו מעות שיקחום העניים ובנדאי שנה אחר שנסמך: ואת זה ראיתי בס' שדה יצחק הנד"מ שיישב על קושניית ס' זהב שיבה הנז' דרש"י דקדק זה ממ"ש שם אין אדם זוכה לשני שלחנות ע"כ ולא ידעתי מה תיקן צא ופרנס לי סוגיא דתענית דהנה דחיקה ליה שעמא טובא עבד מילתא ולא הו"ל למטעם מידי קיל ברא דתומא ושדי בפומיה וכו' וא"ל הקב"ה אי בעית דאחרוביה לעלמא וכו' ואה"נ אחר שנסמך נהפך המזל לטובה דלפעמים ע"י זכות משתנה וכמ"ש התוס' בשבת דקנ"ו ומ"ש בס' הנז' דאם הוא על מזון ממש לאכול מה ראיה מביא מהא דאין אדם זוכה לב' שלחנות דאיירי בעושר גדול פרבי ע"כ ולא ידעתי מי הגיד לו דמי שפזונו מצוי לו לחם לאכול ובגד ללבוש בלי טורח אינו נקרא עשיר ושנינו איזהו עשיר השמח בחלקו ואע"ג דאמרו על רבי שזכה לשתי שלחנות לאו למימרא דוקא פרבי הוי זכי לשתי שלחנות והרב חיד"א בכפרו דרמ"ו ע"ב פתב דהמסתפק בהכרחי נקרא עשיר כ"ש פשהנה ספק בידו ג"כ לתת לעניים כמ"ש מהירוש' ומ"ש בברכות אי משום בני פבר ידוע דבש"ס איתא טובא רבי פדת והוא ב"ר מניה דמר ר"א פבר התוס' בנדה ד"ט פתבו בזה דאח"ך הוי לו: ואיברא שיש רבי פדת אחר אביו של ר"א

כמ"ש הרב חיד"א ביבמות וכמ"ש בס"הק הנ"ל שם על רבי פדת הנז' ביבמות דקי"ד ובריש פ"ב דע"ז פתבו התוס' והרא"ש על רבי פדת הנז' שהוא בריה דר"א וחוות קשה הוגד לי דהרב חיד"א שם בכפרו דקצ"ג פתב על סוגיא זו דע"ז ונ"ל הונזר רבי פדת כמו שהונזר ביבמות דקי"ד ועיין בביבין שמועה מ"ש ריש ספרו ע"כ ואם בא לומר דאותו הנז' בע"ז הוא הנז' ביבמות הוא הפך דבריו שפתב בפ"ע ביבמות דאותו הנז' שם הוא אביו של ר"א ואלו זה דע"ז מבואר בתוס' והרא"ש דהוא בנו של ר"א ואם בא לומר דאותו הנז' ביבמות שהוא אביו של ר"א הוא הנז' בע"ז הוא הפך התוס' והרא"ש ששם ואם דעתו דלא פנותייהו הו"ל לפרש:ה' סתם ר"נ הנז' בש"ס לרש"י הוא בר יצחק ולהתוס' הוא בר יעקב כנודע את זה ראיתי בהיותי על אדמת הקדש בגליון של ספר שער יוסף בכ"י ידו ממש דהקשה על זה בין לרש"י בין להתוס' לרש"י ממ"ש בריש סוטה ר"נ בר יצחק לא מינה ולא מקצתה ובפ"ק איתא ר"נ אמר לא יאי ונהרא לנשי וכו' וכן להתוס' קשה ממ"ש הם בע"ז דל"א ע"א ד"ה ר"נ אמר גילוי דכתב ולא אית ליה מ"ש לקמן בגבינות טעמא דגילוי אלא הטעם שפעמיים אותה בשפר ערלה ומ"ד הכי הוא ר"נ בר יצחק וקשיא זו מאחד חכם אשפנזי ואי מהא ל"ק אם לדעת התוס' ממ"ש בע"ז התוס' ששם הם מרבינו פרק כמ"ש בשה"ג ח"א דפ"ו ואימא דסבר רבינו פרץ פרש"י ורש"י נמי ל"ק מסוטה למ"ש במגילה דלעולם לא מינה ולא מקצתה אף לנשים יש להזהירם ביותר שגם ע"פ השכל אין להם להתגאות ורועה אחד אמרו אף מה שיש להקשות הוא ממ"ש בעירו בין דמ"ג תיב ר"נ בר יצחק אחריה דרבא ותיב רבא קמיה דר"נ משמע דסתם ר"נ הוא בר יעקב ולא בר יצחק והוא פהתוס' ודלא פרש"י וכן מוכח בבתרא דפ"ד ודפ"ה איקפד רבא על ר"נ בר יצחק משמע דהוא תלמידו ולא יתכן על סתם ר"נ שהוא רבו ובכרכות דל"ה וכן בכתובות דכ"ד בעי מינה ר"נ בר יצחק מרבא ועיין במציעא דצ"ג ודצ"ד ובגדה די"ט ויומא דכ"ד ובתרא דמ"ו וקכ"ב ומציעא דכ"ח דשלח ר"נ בר רב חסדא לשאול מר"נ בר יעקב ילמדנו רבינו וכו' משמע דלא פהתוס' אלא ר"נ בר יעקב אחר הנה בנו של רב חסדא ואלו סתם ר"נ הוא חבירו של אביו ואחר זמן רב ראיתי בספר הדורות הנד"מ דקכ"ד מה שעמד בזה ומה טוב ומה נעים דברי הגאון המגיה דכל מחלוקת רש"י והתוס' הוא פשנזר ר"נ סתם הוא לחוד משא"כ אם נזכר בהדי סתם ר"נ רב נחמן בר יצחק אינו בכלל הזה וה"ה אם נזכר עמו ר"נ בר יעקב דמ"ש: ו' ראיתי בס' נשמת חיים בסופו דצ"ב שהקשה על מ"ש התוס' בר"ה דח"י על רבא שחיה שתין שגין רבה בה"א גרסינן שהיה רבו של אביי ורבא והכריחם ממ"ש במ"ק בני חיי ומזוני וכו' דהא רבה ור"ח תרנוייהו צדיקי גמורי הוו מר חיה ארבעין שגין ומר שתין שגין אמאי לא הכריחו פן ממ"ש בכתובות דס"ה דחומה דביתהו דאביי אתיא לקמיה דרבא וכו' הרי שמת קודם רבא ובאמת שפן מבואר ביבמות דס"ד וגיטין ד"ס ובכרכות דנ"ו ואי אפשר לומר בהג"ה רבה בה"א דהא שניהם אביי ורבא הספידוהו לרבה דנ"ג אגב שמדא כמ"ש במציעא ד"פ וקשה לנו על רש"י של ר"ה דגרסי רבא באל"ף נמצא דרבא מת קודם אביי ועין רואה בש"ס להפך אבל בין כה ובין כה ל"ק דאביי קשיש יותר מרבא ולכן בש"ס לעולם מקדים אביי לרבא ומה"ט קרי רבא לאביי מר ולא מצינו פן באביי לרבא וכמ"ש התוס' בפ"ק דערבין הביאם מרן בכללי הש"ס דקי"ז ע"א ועיין בס' אהל ישרים ד"ג ומ"ש בסנפה דנ"ג דאביי קמיה דרבא בתמניא בעי צ"ל רבה בה"א דכל אותם הנז' שם קטן לפני גדול הם ואולי מה"ט קי"ל הלכתא פרבא לגבי אביי חוץ מיע"ל קג"ם משום דרבא בתרא שחיה אחר אביי ובשבת דע"א רבא בתר דשמעה מאביי הדר ביה ומה שקוראו רבא נחמני כמ"ש בגדרים דנ"ד ע"ב ובשאר דוכתי בש"ש היינו שנתגדל בבית רבה בר נחמני כמ"ש הר"ן שם ואין

זה גנות ח"ו ואדרבה שבת הוא לו וא"כ לעולם דחיה שתין ושנין ונפטר בתי רבא שחיה ארבעים ושנין לפי שהוא גדול מרבא הרבה שנים ולכן לא הביאו ראיה ממה שפאה חומה דבייתהו לדינא לרבא על המזונות ומאי דמוכח בברכות דמ"ח דבני גיל אחד היו עיין להרב חיד"א בפ"ע דמצא כה"ג ובהרב המאירי דגרס אב"י ורבא בר רב חנין: ז רבי ינאי דהוא רביה דרבי יוחנן אהני לן להקל אבל לא להחמיר.

הב"י י"ד ס"ט: ח' פשאומר זו דברי ר"פ משמע זו ולא כל עד דמפרש הרא"ש בפ"ג דכתובות: ט' אין לדחות ברייתא דספרי מפני שלא נזכרה בבבלי וירושלמי ותוספתא וסתם ספרי ר"ש אם לא אשפחן מאן דפליג עליה דדברי הפל היא.

מ"ן בבד"ה י"ד ד"ל על סי' רל"ה ונהביאו כנ"ה שם: יו"ד אין מקרא יוצא מדי פשוטו היינו שלא להוציאו מפשוטו לגמרי פלומר שלא נדרוש בו דרשא בלבד ולא נתפוס פשוטו ככל משא"כ אם אנו תופסים פשוטו וגם מדרשו.

ש"ד הב"י י"ד סקפ"ב: י"א מוטב לסבול דוחק הלשון ולא דוחק הענין. ב"י י"ד סי' רצ"ח: י"ב אין להוציא דין מפת דהול"ל הכי ואמר הכי דשמא לא ידענו טעמו של התנא או האמורה אם לא שהם עצמו ידקדקו פו.

הרדב"ז ח"ה סש"א ש"ה וכן אין להוציא דין מפת קושיא כמ"ש הב"י א"ח סתקמ"ח: י"ג אי אפשר למבעי בעיא בש"ס אם לא נ"מ לדינא. הרא"ש בפסקיו לחולין ודלא פריש"י שם: י"ד הא דקי"ל רב תנא הוא ופליג מ"מ לא יחלוק על סתם משנה דרב במנינא דבי רבי הנה פשטתם המשניות וכן י"ל על רבי נתן דא דאמרינו רבי ורבי נתן סוף משנה ונהה במנינא דבי רבי פשטתמו המשניות.

פסא רחמים דע"ו מהר"ז"ה והרשב"א: ט"ו פשאומר בש"ס היו אומרים פירושו מקורם היו אומרים פו ועכשיו חזרו בהם או לפחות נתבטלו דבריהם. שם דע"ב: ט"ז פמה זמני בש"ס ומדרשים נקיט רישא דקרא וכוונתו עמ"ש בסמוך שם דס"ט: י"ז הא דקי"ל אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות הנ"מ היכא דכתב מיעוט פגון רק או זאת וכיוצא אבל היכא דמפרש מהו המיעוט והוא משמעותה דקרא אינו בכלל זה והתוס' פתבו היכא דאיכא למעט ממעטינו ורש"י בפ"ק דהוריות פתב תרי מיעוטי הוא דאמרינו לרבות משא"כ אם הם ג' או יותר פכר לאדן דרל"ד ע"ג: ח"י אע"ג דקי"ל שאינו מביא בש"ס משבששתא היא מ"מ אם אמוראי קמאי עסקי בהאי מלתא ולה נזכרו ממנה אימור לא שמיע להו.

פסא רחמים דס"ז ואם נזכרה בירושלמי בר סמכא היא פכר לאדן דף רי"ד: י"ט אין ספק מוציא מידי ודאי הנ"מ בשני דברים נפרדים אבל בדבר א' ספק מוציא מידי ודאי. בר"י א"ח סס"ז: כ' מדרש תנחומא שפדינו אינו מן התנחומא אלא היא ממדרש ולמדנו ומדרש תנחומא יש ארוך וקצר.

בר"י א"ח סכ"ד וכ"כ בהשמטותשה"ג ח"א דף ק"ס ממהרד"ל: כ"א פשחולק המדרש על הירושלמי נקטינו פהירושלמי. דינא דחיי בלאוין דף צ"ו ע"ג: כ"ב פשאומר הש"ס אל תקרי פירושו אינך יכול לקרוא מקרא פמו שכתוב אלא א"כ תקרא תיבה זו מבחוזן ואז תקרא מה שכתוב.

כפסא רחמים דצ"א ממהר"ן הפהן: כ"ג פשאומר הש"ס בשלמא או הניחא צריף למצוא דוחק לאותו אמורא דאיתמר עלה האי לישנא. מתן בסתר דק"ח ממהרב"ח בתוספת יו"ה ובס' בירך יצחק דף פ"ז: כ"ד פשאומר הש"ס ופליגא משום דס"ד דלא פליגא וכו' מן שב דבור רש"י ריש פ' בן ס'ומ ד"ה ופליגא דרבה וכו'.

ובהכי חדשתי פלל אחר בין פשאומר הכי גרסין ולא אמר ול"ג ובין פשפוטב ה"ג ול"ג וראיתי דיש מפרשים ששולל גירסא שלישית ולא מיתבה דעתי אמנם ראה זו מצאתי דכשפוטב ה"ג לבד ר"ל דהגירסא הפתובה בספרים היא אמיתית אלא דאית עלה פרוקא אשר מחמתה יתכן שיבא המעיין לשנותה ולפיכך בא רש"י כמזכיר ומזהיר ה"ג ר"ל הכי תינח למיגרס ולא תשלח את ידך מפת הקושניא לשנותה דהקושניא ליתה אם תעמיק העיון תמצא תשובתה בצדה אמנם פשפוטב ה"ג ול"ג הודיע נאמנה דהגירסא אשר היא פתובה היא מוטעית ואף שנוכל לקימה ולפרשה אינה אמיתית ול"ג לה כל עיקר אלא ה"ג כמו דגריס הוא ז"ל ומינה לא תזוז ואני מעיד שמיום עמדי על פלל זה כל מה שלמדתי ברש"י ז"ל ה"ג הוא מקיים הגירסא וכשאומר ה"ג ול"ג הוא מוחק הגירסא דוק ותשפח דיש נר' בדבר ללמוד ע"פי הפללים כמ"ש א"א ז"ל ה"ה בס' הלכות קטנות.

שתי הלחם דמ"ו: כ"ה הא דקי"ל תיקו דממונא לקולא היינו היכא דקמבעיא לו לענון ממונא אבל אם אבעיא לו איסורא בנדאי פינו דנקטינו לענון איסורא לחומרא ה"ה לענון ממונא.

דרכי נועם ח"מ סימן קמ"א: כ"ו אין להוציא דין מפת הטעמים. יוסף אומץ להרב חיד"א בהשקטות דנ"ז ממהרא"י בכתבים סק"ח וכ"כ בח"ש ח"ב דמ"ו וכ"כ באפיק נחלים ממהרד"ל ובכפרו דקס"ג הביא סמך בזה מהירושלמי דנזיר: כ"ז ויאמר אברהם השמש יצא על הארץ ס' אהל ישרים פללים ע"ס א"ב והתויתי תיו בגליון ויעתק משם מה שפכתתי בעוניי והוא דכתב הוא ז"ל שם בדרף ל"ח ע"א הוכח יוכיח מהז"הק במדרש הנעלם ס' ויצא דמצא דר"ז תנא דמשפטי התם עם ר"א בן ערף.

והנה במ"ק איתא והתנא איסי אבוב דר"ז ואמרי לה אחוה דר"ז לר"ז והפרייתא מהתנאים היא וכן מצאתי בס' ישן על התורה שנדפס שנת רע"ג ולא ידעתי למי מקדושים ושם בפ' בהר מייתי מרז"ל ר"ש התמני שאל מר"ז לפי ששמעתי עליך שאתה בקי בתורי התורה הרי דהנה מהתנאים הראשונים וכבר הוכחתי אני הדל בס' הק השמ"א דמאמוראי יש שנים וג' ר"ז ועל מ"ש שם בס' בן סירא דר"פ ור"ז לא נודע מי אביהם דאמותיהם נתעברו באמבטי וכתב ע"ז ממ"ש בתענית דכ"ו מתקיף לה אבנה דר"ז ע"כ.

ועיין עוד במ"ק דף כ"ג שפכתנו ובסנהדרין דכ"ה שאביו הנה גבאי צדקה: וראיתי להגאון המגיה בסדר הדורות דמקשה על ס' בן סירא על מ"ש ממ"ש בז"הק ח"ג דקמ"ח ריש ע"א רבי אבא פגע בר"ז בר רב ע"כ ולא ידעתי אמאי לא הזכיר מתלמודן פאשר פכתנו וגם ע"ז ל"ק דתרי ותלת ר"ז הוון מלבד ר"ז שהיה תנא: שם ע"ג מקשה על הרב שארית יוסף דכתב דר"ח הנה רבו ר"י ממ"ש בחולין דל"ג דאמר ר"ח מאן ציית לך ולר"י רב ע"כ הא נדאי טובא אשכחן אמר ר"ח אר"י ומקם במפות די"ג ובכורות דל"ה ופסחים ד"ג והאי לישנא משמע דרבו הוא וכמ"ש בעלי הפללים ורש"י בכורות דנ"ב פתב דרב ששת רבו הנה ר"י וידוע בכל הש"ס דר"ש ור"ח תברים הוון ובכורות דכ"ג ובב"ק דס"ה אמר רב ששת על רב כד ניים ושכיב אמרה רב ורב נדאי גדול מר"י פנודע וזה כמעט יותר גרוע דאי אמרה לי ר"י לא צייתנא ליה ורב חסדא גם על ריב"ל אמר פי האי לישנא לא צייתנא ליה פדאיתא בבב"ק דכ"ד ע"ב והוא קשיש יותר מר"י

ולא עוד אלא גם על יהושע בן נון אמרוה פדאימא בתולין דכ"ד הרי דרגיל ביניהם האי לישנא גם תלמיד לרביה וכיוצא בזה בכמה מקומות איתא דרב יוסף אהדרינהו מרב הונא ורביה הנה פנודע ועדיפא מינה מגדף בה רבי אבהו על הא דר"י פדאימא בנבחים די"ב ופשוט בכל הש"ס דרבי יוחנן רבו הנה וזה יותר גרוע וכינן שהפלל על דבר אמת ועונה צדק לא קפדי בהכי: שם ע"ד פתב מס' הל"ח בפ"ח דגדה דר"פ ור"ה בריה דר"י הלכתא כר"ה בריה דר"י ולדעת המעט אין ראיה משם לעלמא דשאני התם דביאר הל"ח גופיה מ"ש בסוף פ"ק בנות פותים פד אמת רבין וכל נחותי נמא אמרי כר"ה בריה דר"י איברא בעירובין די"ו איתא אפלוגתא דידהו הלכתא פ"ב פפ"א אע"ג דאסיקו עליה בתיובתא משום דמתני' דייקא פנותיה משמע דאל"כ הלכתא כר"ה בריה דר"י אבל בע"ז דע"ב ע"א בפלוגתיהו הוצרך הש"ס לומר והלכתא כר"ה בריה דר"י וכ"ה בקמא דט"ו וכן בכתובות די"ט ובתרא דקע"ד ועיין להמ"מ בפכ"א מהל' א"ב דהרמב"ם מסתפק בזה ויש להרגיש על מ"ן והפר"ח שהביא שם איך נזכרו מדברי המ"מ פתב שם דט"ל ע"א מהתי"ט דר"מ קדם לר"ש בזמן ואחר המ"ן דדבר זה אין לו קיום והעמדה פ"ל שהוא הפך בבלי וירושלמי וכמ"ש הרמ"ז ובב"ד בשבועות והרב חיד"א בחדושי אבות פ"ג נאיתא בז"ח רות ריש דמ"ב ע"ב שסיפר רב חנינא לר"מ על רשב"י פשעצר המגפה ויהי כמשיב מי לנו גדול ממשה: פתב עוד שם להקשות להרא"ש פ"ג דמציעא שפתב ר"כ ור"נ בר יצחק הלכתא כרנב"י דבתרא הוא דהא הוא עצמו פתב משמו במקנפצת על מ"ש שם סוף דיו"ד אמר רב פהנא אמר רבא האי ר"כ מאמוראי בתראי תלמידו של רבא ומי הגיד לו דאותו הנז' במציעא הוא ר"כ הראשון ע"כ עיין להרא"ש סוף קידושין שפתב על ר"כ הראשון תצירו דרב אסי תלמידי רב שפכל מקום בש"ס מקדים ר"כ לרב אסי משום דרב אסי היה ילד בשנים ול"ד לגבי רב אסי וה"ה לאחר דשמעינו מינה דדרף הש"ס להקדים גדול לקטן וכינן דהתם במציעא מקדימו לרנב"י דהוא ר"כ הראשון דר"נ בר יצחק בין לרש"י בין להתוס' דפליגי בסתם ר"נ ואם הוא בר יצחק או בר יעקב פנודע סוף סוף אחרונה היה לגבי ר"כ הקדמון דהוא תלמיד רב משא"כ סתם ר"נ חבר לרב חסדא ורב ששת תלמידי דר"ה הווי ור"ה תלמיד גמור דרב פנודע משא"כ ר"כ ורב אסי ת"ח לרב הווי וכמ"ש בס' הדורות מרש"י דשבת דקמ"ו מה גם פ"ב פתבתי למעלה דפלוגתא דרש"י והתוס' בסתם ר"נ היינו פשנזכר ר"נ לחודיה דנאקא שכ"כ הגאון המגיה בס' הדורות והדברים מוכרחים ואי איתא דר"כ הנז' במציעא שם ר"כ האחרון תלמיד רבא היה צריך להקדים לרנב"י מטעם הנז' לנהי דשניהם ר"כ ורנב"י.

תלמידי רבא אבל ממה שמצינו כמה זמני בש"ס אמר רב אשי פד הויןא בי רב פהנא וכו' ולא נמצא פן שיאמר על רנב"י מוכח דרנב"י גדול בשנים מר"כ וא"כ אפוא הו"ל להקדימו ומתקרח זה פתב הרא"ש דרנב"י הנז' אחר ר"כ אינו אותו שהיה תלמיד רבא אף הרא"ש לא ביאר שהוא ר"כ תלמיד רב ואולי ר"כ השני תלמיד רב יהודה כמ"ש הרב ס' הדורות מחולין דף י"ט ומשאר מקומות יעו"ש ור"כ הג' הוא רבו דרב אשי: פתב שם ע"ב ר"פ ורב זביד גסתפק הרא"ש כמאן הלכתא עיין להרמב"ם בפ"ו מהלכות נזקי ממון פ"ב פפ"א שפוסק פאמימר עיין בתרא דק"ז ע"א ובאמימר עם רב אשי עיין בתוס' דע"ז דע"א ע"א ובפרק הזהב דמ"ח ע"א ועיין למ"ן בכללי הש"ס דק"ג ע"ב מ"ש מהרי"ף ביבמות וברבא עם ר"פ הלכתא כמאן עיין בכנ"ה ח"מ סי' של"ח הגב"י ועיין בס' לב מבין דס"ח ובר"פ עם ר"כ האחרון רבו דרב אשי עיין בהג"מ בפ"ד מה"א ואב"י עם ר"פ הלכתא פאב"י דהוא מאריה דגמרא כ"כ הב"י ח"מ ששכ"ח: פתב שם דריב"ח תרי הווי אחד קשיש מר"י ואחד תלמידו דר"י וכל זה נעלם מהרב חות יאיר בסצ"ד ששם פריף

להרא"ש מ"ש ספ"ד דקמא עם מ"ש בפ' הפותב וכן ראיתי להרב יד מלאכי דקל"ז ע"א דהקשה
פן ולדידי דברי הרא"ש ברור מללו ממ"ש לעיל משמו דלעולם הש"ס מקדים הגדול לקטן ושם
בקמא דט"ל מקדים ר"י לריב"ח מוכרח שנה תלמידו ולכן פסק כר"י ואלו התם בפ' הפותב
מקדים ריב"ח לר"י בהכרח שהוא אחר ולכן פסק פנותיה דריב"ח ובה נחא מה שהקשה הרב
יד מלאכי שם להרא"ש ריש פ"ח דכתובות דכתב דהא דפסקינן כר"י משום דתניא פנותיה דאמאי
הוצרה לזה פינו דהלכתא כר"י לגבי ריב"ח ע"כ היינו משום ריב"ח לאו תלמידיה הוא הראיה
דמקדימו לר"י ואי לא דתנא מסייעא ליה לר"י לא הנה פסקינן פנותיה אלא כריב"ח: שם ע"ג
פתב ברב עוירא מש"ס דחולין מבואר דבימי רבי הנה ומנה פריה להרא"ם בתוספותיו על הסמ"ג
דכתב דמסוף האמוראים הנה ע"כ ולא ידענא מאי קאמר דהרא"ם שם על סוגיא דר"ה משמע
דל"ד ששם פריה רב עוירא על מה שהתקין רבי אבהו בקסרין תקיעה ג' שברים מה נפשך וכו'
ורבי אבהו תלמיד ר"י פנודע ומנה דקפריה על תיקון רבי אבהו אלמא אחר רבי אבהו הנה ומי
מביא אותו זמן לזמן רבי ובהכרח אחר הוא ועוד יש רבי עוירא אחר אחרון בימי רבא פדאימא
בבתרא דקל"ה אמר רב עוירא אמר רבא וכן בחולין דנ"ה אמר משמיה דרבא וכן בבבב"ד
אמר רב אחא אמר רב עוירא משמיה דרבא ולא עוד דהאי לישא משמיה דפלוני על הרוב
משמעוטיה לא ראהו אלא הכא אי אפשר לומר פינו דהתם בבבתרא לא אמר משום ותו האי דמייתי
מחולין דנ"ה דבימי רבי הנה לא שמה מתיא דהתם רב ספרא ואביי הוו עסקי עמו וכמה שנים
עבר מזמן רבי לאותו זמן אף שנאמר דרב עוירא אז הנה זקן גדול אי אפשר במציאות לחיות עד
אותו זמן ומ"ש שם רש"י לעילא מרבי רבה מר"י הנשיא בהכרח שאינו רבי אלא ר"י נשיאה
השני שהיה תלמיד ר"י והיה פופף לרב ושמואל וכמ"ש התוס' בר"ה ד"ך: כ"ח פתב רש"י
במציעא ד"מ דאין דרף שהרב יאמר שמועה מהתלמיד ובתוס' חולין די"ט פתבו הגם שנה גדול
מנה אין דרף לשאול הגדול למי שקטן ממנו ומצאתי ראיה להם להתוס' מילקוט משלי ס"ל
ואפשר פן רבא שאל לתלמידא וכן הוא במ"ר ס' אחרי ולרש"י בשבועות די"ז דגם חבר לחבר
אין דרף לשאול ומדברי הילקוט הנז' אינו פן ומ"ש בהוריות די"א רב שאל מרבי חייא עיין להר'
חיד"א שם בשער יוסף וק"ל ע"ז דבפסחים דק"ב אמר ר"ה אמר רב ששת ושם דק"ז בעי מרב
חסדא וידוע דאינהו תלמידי ר"ה כנז' ביבמות דס"ב בר"ש וכן ר"ח בספ"ב דמציעא אלא דקרי
רבא מר"נ בר יצחק ובכל הש"ס שהוא תלמידו ונדא מנייהו בעירובין דמ"ג יתיב רנב"י אחריה
דרבא ויתיב רבא קמיה דר"נ: כ"ט התוס' של המסכתות גדולות הם עיקר פנגד התוס' של
המסכתות קטנות.

הבר"י א"ח ס"א וסכ"ה ממהרש"ל: ל' על הרוב אחד מהראשונים חיבר פסקי התוס' יוסף אומץ
להרב הנז' דמ"א ונדע דלפעמים פותבין בפסקים מה שאין רמז לדבריהם בש"ס ח"ש ח"א דכ"א:
ל"א בכל מקום שפותב הרי"ף ואיכא מ"ד הוא רבינו חננאל הרשב"ץ ח"ב סרע"ב: ל"ב הרי"ף
חיבר מחזור על ר"ה ויו"ה כ"כ הרשב"ש סתקי"ג: ל"ג קבלה היא בידינו שאין הרמב"ם חולק
על הרי"ף וזולת בקצת מקומות ונער כתבם.

הרדב"ז ח"א סקי"ח וכ"כ כנ"ה י"ד ספ"ב בהג"הט: ל"ד כמה משניות פתב הרמב"ם באוניות
כמ"ש הוא עצמו בהתנצלות על זה הב"ד על המשניות בפ"ג ממסכת מעשר ב': ל"ה דבר דלא
שכיח אף שהשמיטהו הגאונים והרי"ף אין לומר דאין הדין פן.

הב"י י"ד סקצ"ו: ל"ו דרכו של הרמב"ם להעתיק דברי הש"ס ומה שנפרש בדברי הש"ס נפרש בדבריו כ"כ הרב יד מלאכי ממרן ולח"מ וזולתם וכן מצאתי בב"י א"ח סי"ו וכ"כ בי"ד סקל"ב וקצ"ד וקצ"ו וקצ"ח וכן בא"ה סי"ז גבי מגן עזוב ובח"מ ס"ח וכ"ח וקי"ב וקמ"א על סמ"ו וכ"כ בכ"מ בפ"ג מה' גירושין ובפ"ח מהל' דא שאלה וכ"כ הרמב"ם ח"ה סש"א ס"ט: ל"ז דרך הרמב"ם להביא אף מה שהשמיט הרי"ף.

הרשב"ץ ח"ג סקמ"ג ע"ג כ"מ פ"ו מה' בכורים שפתב לכאורה הפך מזה: ל"ח לא שכיח מי שלומד בהרמב"ם בהלכות בית הבחירה וולתי חד או תרי בדרא. הב"י א"ח ס"ג:ט"ל אע"ג דכולהו רבנותא פליגי על הרמב"ם נכון לחוש לדבריו.

הב"י י"ד סכ"ד: מ' אע"פ שאין בידינו ליישב השגת הרמב"ם לא יקשה לנו על הרמב"ם אם פוסק בש"ס וירושלמי ומי שלבו רחב יתיר הרמב"ם ביקור תפארת בפ"ט מהל' שמ"ט: מ"א אין דרך פוסקי הלכות לפרש שמועות דלא פהלקתא.

הב"י סקע"ה: מ"ב פשפוסק אהד מביא מחלוקת ומביא ראיות לא מהם מוכח דדכותיה סבר. הב"י י"ד סצ"ג: מ"ג פשוטה הרמב"ם להביא דין שאינו מפורש בגמרא אומר כבר ביארנו וכו' והוא הקדמה להכריח הדין שפוטב.

יא"ה ח"ב ס"ץ הגב"י אות ז: מ"ד אין דרך שהרב המגיד יכתוב קצת מפרשים על רש"י והתוס'. כנהג ח"מ סזכ"ר הג"ה אות מ"ג: מ"ה פשפוטב הרב המגיד על הרמב"ם המקבר ואינו כותב רבינו משמע דלא ס"ל פותיה.

הרב תורת חסד סקע"ז מהריב"ש סקע"ח והרב חיד"א בש"הג ח"א ד"ך ע"ב קרא ערער ע"ז דלא שמייע כלל זה ויפה השיגו הרב מופת דורנו מהר"ח פאלאגי י נר"ו בספרו חיים ושלוה ד"ג על מ"ש דסקרא זו מאיזה אחרון דהא מהריב"ש היא נהביאו בח"ד מהרשב"ץ להר"ש צרור דמ"ב ולמ"ש הרב יד מלאכי מהרמב"ם פל מקום שתמצא מחלוקת בדבריו נקטינן כמו שפוטב המ"מ פי הוא בקי בכוננתו יותר מזולתו כ"כ גם בח"ג סתצ"ה: מ"ו פנראה שלא נתפשט פל המשניות להרמב"ם בימי המ"מ.

פסא רחמים די"ג: מ"ז קבלנו מרבנותא דאורחיה דהרמב"ם לפרש בדרך פשוט וכאשר שמענו פן ראינו בפירוש לר"ה כ"י שפי' דרך פשוט מרש"י גם ידוע דעל הרוב אינו כותב לימוד הש"ס מהפוטב ונמנין טובא מביא מכותב אחר ללמוד הדין ולא מיייתי מקרא הנז' בש"ס כמ"ש נושאי פליו.

פסא רחמים דיו"ד: מ"ח ללמד דעת לתלמידים שלא ימהרו לפלפל בדברי הפוסקים עד שיראה מוצא הדין. הב"י י"ד סצ"ד: מ"ט ש"ות המינוסות להרמב"ם מלאים שגיאה ורבו בהם הטעויות ח"ש ח"ב סל"ח דמ"ט מרבינו בצלאל וכן הוא ברבינו ירוחם וכמ"ש בספרו מראית העין דע"ח וכן לפעמים בש"ות הרשב"ש וכמ"ש בס"ס מתן בסתר במגד שמים שש"ב שכ"כ לו הרב חיד"א שהגיה בדברי הרשב"ש: נ' הרשב"א ח"ב סקס"ד פתב על הרי"ף ורשב"ם והרמב"ם שאין בנו פח לחלוק על דבריהם ונביאים ובני נביאים הם ושם סרמ"ה פתב על הרי"ף פי רב מובהק ועומד על דברי הגאונים הוא ועליו סומכים כל גלילות הארץ ועיין לו בח"ד סצ"ד שקורא לרש"י איש האלהים ומרן בקדק הבית י"ד בדין ערלה שהרשב"א פתב על הרמב"ם שהוא יודע לטהר את השרץ מן התורה ובקטל דעתו מפני דעתו של הרמב"ם: נ"א מהר"ם נראה דהנה קשיש

מְהַרְשֵׁב"א וְהוּא מַמ"ש בְּתִשׁוּבָה הֵבִיאוּ הַב"י א"ה ס"ו אָבֵל מָה אַעֲשֶׂה שְׂפָכָר הוֹרָה זָקֵן וַיּוֹשֵׁב בְּיִשְׁבֵּיהָ זָקֵן עִם אִישׁ שִׁיבָה ע"כ וּבב"י ח"מ ס' שפ"ח פּוֹתֵב מְהַרְשֵׁב"א וְשָׁלוּם לְרַבֵּינוּ וְסָר לְמִשְׁמַעְתּוֹ וּמְשַׁרְתּוֹ מְאִיר בֶּן בְּרוּךְ ע"כ וְהֵבִיאוּ מֵהַר"ח מוֹדְעֵי בְּהַגְהוּתוֹ אֲשֶׁר בַּס"ס בְּיַרְדֵּי מִשְׁה לְמַהֲרַמ"ג וְלֹא קָשָׁה מְזֵה לַמ"ש לֹא שֶׁם הַרְשֵׁב"א דְנִהֵי דְמְהַרְשֵׁב"א קָשִׁישׁ מִנִּיה אָבֵל גַּם בְּיָמָיו הַרְשֵׁב"א יָצָא קוֹ תְהַלְתּוֹ בְּעוֹלָם וְלָכֵן דְרַף עֲנֹה וּמוֹסָר פָּתַב לֹא רַבֵּינוּ וְסָר לְמִשְׁמַעְתּוֹ וְכ"כ הָרַב חֵיד"א בַּש"הג ח"ב דַּע"ט דְמְהַרְשֵׁב"א קָשִׁישׁ מְהַרְשֵׁב"א וְדָלָא כַּמ"ש בַּשְׁכַּנ"הג א"ח ס"יג וְכַבֵּר הַשִּׁיגוֹ שֶׁם הִיא"ה אֵלָּא דְלֹא הִזְפִּיר הָרַב חֵיד"א מַש"וֹת הַרְשֵׁב"א וּמְהַרְשֵׁב"א הַנּוֹז"ל מֵהַב"י וְהַתְקִימָה עַל הַמְחַבֵּר ס' אֵהֵל יִשְׁרָיִם דַּמ"ג דְרַמְזוֹ דְבָרֵי שְׁכַנ"הג הַנּוֹז"ל בְּסִתְּמָם וְלֹא הָעִיר עָלָיו אָף לֹא הִזְפִּיר מִדְּבָרֵי הָרַב יֵא"ה וְלֹא מִדְּבָרֵי הָרַב חֵיד"א הַנּוֹז"ל: נ"ב אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֵאֲזַנָּיִם וְהַרְשֵׁב"א בְּכַף שְׁנֵיָה מְכַרִיעַ הוּא אֶת כָּלָם.

מְהַרְשֵׁב"א אֲזוּלָאֵי הַמְדַפִּיס הַרְדָּב"ז ח"ה בְּתִשׁוּבָתוֹ שֶׁם דִּי"ב ע"ג שְׂפָתַב בֶּן מֶרֶן וְהַרְשֵׁב"א ח"מ סָמ"ג וְעֵינָיו בַּב"י י"ד סָמ"ה שְׂפָתַב עָלָיו מֵאֵן דְנִהִירִין לִיה שְׁבִילֵי דְרַקִיעָא אִידָּךְ יִכְתוּב עָלָיו הַטּוֹר שְׁלֹא רָאָה לַש"ס יְרוּשְׁלָמִי וְקוֹרָא לֹא שֶׁם אֹר עוֹלָם וְכַנ"הג ח"מ סַש"פ"ח הַגַּב"י אוֹת ל"ו קָרָא לֹא רֹאשׁ הַפּוֹסְקִים וְאָבִי הַתְּעוּדָה: נ"ג פְּדָאֵי הוּא הָרָא"ש לְסַמְנָךְ עָלָיו בְּכָל הַתּוֹרָה פְּנֻלָה כ"ש בְּדִינֵי עֵירוּב הַב"י א"ח סַש"צ"א וְשֶׁם סַנ"א וְסַרְט"ו פָּתַב עָלָיו שְׂפָסְפַרְד הַחֲזִיקוּהוּ לְרַבֵּן מִמֵּהֲרַלְב"ח: נ"ד פְּשׁוּחֻלְקִים הָרָאָב"ד וְהָרָא"ש הִלְכְתָא פְּהָרָאָב"ד פִּינּוֹן דְהַרְשֵׁב"א וְהָר"ן ס"ל פְּנוּתִיָה כ"כ הַב"י י"ד סַנ"ו מִשְׁמַע דָּאָם לֹא פֶן הִלְכָה פְּהָרָא"ש פִּינּוֹן דְהוּא בְּתַרְאָה וְכַמ"ש שֶׁם הַב"י סַנ"ה וּבַש"ע שֶׁם סַנ"ז ס"ג בְּהַגֵּץ אָבֵל לֹא בְּתַרְנַגְלוֹת דְלֹא פְּהָרְשֵׁב"א דְמַחְלַק בֵּין גְּדוּלָה לְקַטְנָה וְשֶׁם בַּסַּע"ו בְּבִשְׁרָ שְׁצָלוּהָ בְּלִי מְלִיחָה לֹא נֶאֱסַר הַשְּׁפוּד וְהוּא פְּהָרָא"ש וְדָלָא פְּהָרְשֵׁב"א וְשֶׁם בַּסָּמ"ה בְּתַרְנַגְלוֹת בְּנוֹצְתָה פְּסַק פְּהָרְשֵׁב"א מְשׁוּם דְהָר"ן וְסָמ"ק וְשַׁעֲרֵי דוֹרָא סְבָרֵי פְּנוּתִיָה כַּמ"ש שֶׁם בַּב"י וְשֶׁם בַּסַּר"י סִי"ב בַּש"ע פָּתַב הָרָא"ש בְּסִתְּמָם וְדַעַת הַרְשֵׁב"א בְּשֶׁם י"א וְשֶׁם סַרְכ"ח בְּמֵי שְׁנִשְׁבַּע לְפָרוֹעַ לְחַבְרִירוֹ וְעַבְרֵי אוֹתוֹ הַיּוֹם פְּסַק פְּהָרְשֵׁב"א דָּאָם עַבְרֵי אוֹתוֹ הַיּוֹם אֵין עָלָיו עוֹד חַיּוּב שְׁבוּעָה מְשׁוּם שְׂפָתַב שֶׁם בַּב"י דְהָרִיב"ש סְבוּר פְּהָרְשֵׁב"א וְכֵן בְּשִׁטְר זְכִירָה דְפְּסַק בַּח"מ פְּהָרְשֵׁב"א כַּמ"ש הוּא שֶׁם אֵלָּא דַּבַּח"מ ס' ע"ג בְּעַנְיַן הַשְּׁבוּעָה סִתְּמָם פְּהָרָא"ש בְּסִתְּמוֹת וְסִיִּים וַיֵּשׁ מִי שְׁחוּלְקָ דַּעֲדִין חַיּוּב הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ מִפְּחַ הַשְּׁבוּעָה וְהוּא דַּעַת הָרָא"ש כַּמ"ש שֶׁם בַּב"י וְהַטְעַם דְסִתְּמָם פְּהָרְשֵׁב"א מְשׁוּם דְהָרִיב"ש סְבָר פְּנוּתִיָה וְכַמ"ש שֶׁם בַּב"י אֵלָּא דְקָשָׁה דְמֶרֶן גּוֹפִיָה בַּח"מ סַע"ג ס' פָּתַב בְּסִתְּמָא פְּהָרָא"ש וְסַבְרַת הַרְשֵׁב"א אֲפִילוּ בְּשֶׁם י"א לֹא הִזְפִּיר וְכַמּוֹ שְׁהָעִיר מוֹר"ם שֶׁם בִּי"ד סַמ"א וְדָלָא פְּמְהַרְשֵׁב"א מְפֹאֲדוּנָה סִי"ב וְכַמ"ש כַּנ"הג עָלָיו בִּי"ד סַרְכ"ח הַגַּב"י אוֹת שְׁכ"ז וּבַח"מ רַסַּע"ג הַטְּהָטְהָט אוֹת י"ב וְכַמ"מ גַּם מַמ"ש הַב"י ח"מ סַרְצ"ב מַחוּ"ב דְהַרְשֵׁב"א וְהָרָא"ש פְּלִיגֵי וְעֵינָיו לֹא עוֹד לְמֶרֶן בַּס"ס בְּהַטְפָּסַת הַשְּׁטֵר שְׂפָסַק פְּדַעַת הָרָא"ש וְהָרַמְב"ם נֶגֶד הַרְשֵׁב"א וְמֵה שְׁהוֹצְרָךְ לְתִשׁוּבַת הָרַמְב"ם וְתַסְגִּי לִיה בְּדַעַת הָרָא"ש פִּינּוֹן דְהוּא בְּתַרְאָה לְגַבֵּי הַרְשֵׁב"א מְשׁוּם דְהָרִיטְב"א וְרַבּוֹ סְבָרֵי פְּהָרְשֵׁב"א כַּמ"ש שֶׁם בַּב"י וְאִי לֹא דְהָרַמְב"ם פְּהָרָא"ש הִזָּה פּוֹסַק פְּהָרְשֵׁב"א לְגַבֵּי הָרָא"ש מְטַעַם הַנּוֹז"ל וְכַמ"ס הַרְשֵׁב"א וְהָרָא"ש הִלְכָה פְּהָרָא"ש מְטַעַם הַנּוֹז"ל אֵלָּא דְבַעֲיָקָר דְבָרֵיו שְׁשֶׁם תְּמָה עַל כַּנ"הג סַע"ב הַטְּהָט אוֹת ס"ג וְכ"כ הַרְדָּב"ז בַּח"א סַרְצ"ז וּבַח"ב סַקְכ"ו בְּמַחְלֻקַּת הַרְשֵׁב"א וְהָרָא"ש וַיֵּשׁ לְהַרְגִישׁ עָלָיו כַּמ"ש שֶׁם סַש"ס הַדָּאִין לְסַמְנָךְ עַל הַרְשֵׁב"א וְתוֹ דְהָרָא"ש וְכַמּוֹ גְּדוּלָּים שְׁהִבִּיא הַמְרָדְכֵי בְּעַלֵי סְבָרָא זֹו ע"כ וְאַמַּאי לֹא סָגִי לִיה בְּהָרָא"ש לְחוּדְיָה דְהוּא בְּתַרְאָה נֶגֶד הַרְשֵׁב"א וְכַמ"ש פֶן הוּא עֲצָמוֹ וַיֵּשׁ לְהַרְגִישׁ עַל מוֹר"ם דַּבַּח"מ סַתְּפ"ז סִי"א פָּתַב וְנִהְגוּ פְּהָרְשֵׁב"א מְשִׁמַּע דָּאָם לֹא מִפְּחַ מְנַהֵג הִזָּה לְנוֹ לְפָסוּק

פְּהָרָא"ש וְאֵלֹוּ בַח"מ סַק"מ בְּחֻזְקוֹת בְּ"הַכֵּן פְּסֻק פְּהָרְשָׁב"א דְאֶפְּיֵלוּ בְּלִי כְּסָף וּבְלִי מְחִיר מְחֻזְקִין בְּהֵם כָּל שְׁיֵשֵׁב שָׁם ג' ש' מִשָּׂא"כ לְהָרָא"ש בְּכָלֵל ה' דְּוָקָא בְּטַעֲנָה דְּמִפְּרָת לִי אוּ נְתַתָּ לִי וְכַמ"ש הֶרְדָּב"ז ח"ב סִתְרַכ"ח עַל דְּבָרָיו וְאוּלַי מִחֻמַּת הַטּוֹר שָׁם שְׁפָסֻק פֶּן לָכֵן פְּסֻק מוֹר"ם פְּנוּתִיהָ דְּהָרְשָׁב"א אֲדָּ אַעֲיָקְרָא י"ל אֶלְמָלָא פְּלִיגֵי הֶרְשָׁב"א וְהָרָא"ש בְּזָה לֹא הָיָה הַטּוֹר מְנִיחַ דַּעַת אָבִיו וּפּוֹסֵק פְּהָרְשָׁב"א וְאִי"ה אֲשׁוּבָה אֲרָאָה בְּעֵנֵן זֶה: נ"ה יֵשׁ הָרָא"ש מְבִילִינָא הִבִּיאוּ הַב"י י"ד סַק"ע"ב מְהַמְרָדְכִי וְכֵן יֵשׁ הָרָא"ש מְלֻנְגִיל בְּעַל ס' הַמְּנַהֲגוֹת מְבִיאוּ הַרְשָׁב"ש סַק"צ"ה: נ"ו יֵשׁ חִילּוּק פְּשָׁפוֹתִיבִים הַפּוֹסְקִים וְתַמְיָהֲנִי אוּ וְתַמְיָהֲנִי לִי דְּכַוְנָת וְתַמְיָהֲנִי לִי ר"ל זֶה הַתַּמְיָהֲנִי לִי ר"ל לְפִי דְּרָף וְהַשִּׁיטָה שְׁתַּפְּסִתִּי דְּאֵלֹוּ לְרַש"י וְהַתּוֹס' וְכִיּוֹצֵא לִיפָּא תַמְיָהֲנִי כָּלֵל אֲבָל וְתַמְיָהֲנִי ר"ל לְכָל הַפְּיּוֹשִׁים יֵשׁ לִי תַמְיָה.

שְׁתֵּי הֶלְחָם דַּמ"ו ע"ג: נ"ז יֵשׁ חִילּוּק פְּשָׁה־פּוֹסֵק אוֹמֵר וּפְלוּנִי מַתִּיר אוּ הָיָה מַתִּיר דְּהָיָה מַתִּיר מִשְׁמַע דְּהָיָה מַתִּיר וְלֹא אַח"ךְ. הַב"י א"ח סַרְמ"ד: נ"ח פְּשָׁה־פּוֹסֵק מְבִיָּא דַּעוֹת חִלּוּקוֹת סְבָרָא שְׁמַבִּיא בְּאַחְרוּנָה פְּנוּתִיהָ ס"ל וּמְרָן נְשַׁתְּמַשׁ בְּזָה הֶרְבֵּה כַּנ"ה ח"מ סַכַּח"ש הַגַּב"י וְכ"ה בְּהֶרְדָּב"ז ח"א סַרְכ"ט וְכַתֵּב הַחֻק"ל ח"מ מֵהַכֵּן הֵג י"ד סַרְכ"ג הַגַּב"י הַנ"מ אִם אוֹתוֹ שְׁמַבִּיא דְּבָרָיו בְּאַחְרוּנָה קָדָם בְּזִמְן לְבַעַל סְבָרָא הֶרְאֵשׁוּנָה דַּא"כ אֵין רְאָיָה דְּסַבְרָא כְּסְבָרָא הֶאֱחָרוּנָה אֲלֵא שְׁכַתֵּב כְּפִי סְדֵר הַקְּדָמָתָם בְּזִמְן: נ"ט פְּשָׁפוֹתֵב הַטּוֹר וְכֵן דַּעַת א"א הָרָא"ש ז"ל אוּ וְכֵן הַסְּפָמְתוּ פֶּן הוּא דַּעַתוֹ אִם לֹא שְׁפָרַר בְּהַפָּךְ.

הַרְשָׁב"ש סַת"ט: ס' פְּשָׁפוֹתֵב הַטּוֹר וַא"א הָיָה אוֹמֵר נִרְאָה שְׁפִיּוֹשׁוּ שְׁבַע"פִי אָמַר פֶּן לְבָנָיו אוּ לְתַלְמִידָיו. הַב"י ח"מ סַק"צ"ה וּרַפ"ה: ס"א פְּשָׁפוֹתֵב הַטּוֹר וּפְלוּנִי פְּסֻק לְחוּמְרָא וְלֹא כַּתֵּב וּפְלוּנִי אוּסֵר הַכְּוֹנָה בּוֹ הַמְּחַמֵּיר יָפָה עוֹשָׂה.

הַב"י ס"ה מְמַהֵר"י בֶּן חֲבִיב: ס"ב אֵין דְּרָף הַטּוֹר לְהַתְּעַסֵּק אֲלֵא בְּמַאי דַּנ"מ לַעֲנִין דִּינָא וְלֹא בְּמַאי דַּנ"מ בְּפִירוּשׁ הַשְּׁמוּעָה וְלֹא לַעֲנִין דִּינָא. הַב"י א"ח סַק"ו: ס"ג פְּשָׁחוּלֵק הֶרִיב"ש עִם הָרָא"ש הָא וְדַאי נְקֻטִינָן פְּהָרָא"ש הַב"ד ח"מ סַק"ח מֵהַב"י ח"מ סַרְפ"ד וְאִם חוּלֵק עַל הֶרְשָׁב"א עֵינִין יַא"ה א"ה סַק"ד הַגַּב"י אוֹת כ"ט: ס"ד לֹא שְׁבָקִינָן סְבֵרַת הֶר"ן וְעַבְדִּינָן כַּמְהָרָא"י שְׁבֻדָּאֵי הֶר"ן גְּדוֹל מְמַנּוּ בְּחֻקָּהּ וּבְמִנְיָן מִהֶרִיב"ל ח"ג רִישׁ ס"ה: ס"ה אֵין דְּרָפּוּ שְׁל מֵהָרָא"י לְחֻלּוּק עַל הַקְּדָמוּנִים בְּלַתִּי רְאָיָה בְּרוּרָה שְׁכַנ"ה ח"מ סַש"ט מְמַהֵר"ש"ל: ס"ו הִיכָא דְּפְלִיגֵי הֶרִיב"ש וְהֶרְשָׁב"ץ מוֹכַח בַּב"י י"ד סַרְכ"ח דְּהֶלְכָה פְּהָרְשָׁב"ץ יַעו"ש בְּמִי שְׁנַשְׂא אִשָּׁה זְקָנָה וְנִשְׁבַּע לָהּ שְׁלֹא יִשָּׂא אַחֲרָת עָלֶיהָ שְׁכַתֵּב אַע"פִי שְׁהֶרְשָׁב"ץ חוּלֵק נִרְאָה דְּבָרֵי הֶרִיב"ש בְּטַעֲמוֹ ע"כ נִרְאָה דַּאִם לֹא מִחֻמַּת טַעֲמוֹ הָיָה רְאוּי לְפָסוּק פְּהָרְשָׁב"ץ דְּבַתְרָאָה הוּא שְׁהוּא מְלָךְ אַחֲרָיו וְכַמְבֻרָּאָר בְּדַבְרֵי הֶרְשָׁב"ץ ח"א סַק"ח וְעֵינִין לְכַנ"ה ח"מ סַכ"ו הַגַּב"י אוֹת ד' שְׁכַתֵּב נְקֻטִינָן פְּהָרְשָׁב"ץ וְדָלָא פְּהָרִיב"ש מְשׁוּם דְּהָרְשָׁב"א קָאֵי פְּנוּתִיהָ וְתַמְיָה שָׁם עַל מוֹר"ם דְּבָסִי רַמ"ח פְּסֻק פְּהָרִיב"ש וּבְסִימָן שַׁס"ח פְּסֻק פְּהָרְשָׁב"א ע"כ נִרְאָה דְּסַבְרָא דְּהָרְשָׁב"ץ וְהֶרִיב"ש קִי"ל פְּהָרְשָׁב"א מִמָּה שְׁלֹא נָטָה לְפָסוּק פְּהָרְשָׁב"ץ אֲלֵא מְשׁוּם דְּהָרְשָׁב"א קָאֵי פְּנוּתִיהָ וְהוּא עֲצָמוֹ כַּתֵּב בַּסַּשְׁכ"ו הַגַּב"י הִיכָא דְּפְלִיגֵי הֶרְשָׁב"א וְהֶרְשָׁב"ץ קִי"ל פְּהָרְשָׁב"ץ דְּבַתְרָאָה הוּא ע"כ וְהָא בְּוֹדָאֵי אִם לְגַבִּי הֶרְשָׁב"א דְּהוּא גְּדוֹל בְּמָאֵד מְאֹד קִי"ל פְּהָרְשָׁב"ץ דְּבַתְרָאָה מְכ"ש לְגַבִּי הֶרִיב"ש דְּהֵם סְמוּכִים ז"ל וְדְמְלָךְ אַחֲרָיו כ"ש שְׁיֵשׁ לָנוּ לוֹמֵר הִלְכְתָא פְּהָרְשָׁב"ץ וְהֵנָּה בַּב"י א"ה סַע"ה הִבִּיא דְּבָרֵי הֶרְשָׁב"ץ אֲשֶׁר בַּח"א סַצ"ז בְּמִי שְׁיֵשׁ לוֹ אִשָּׁה בְּעִירוֹ וְנִשָּׂא אִשָּׁה בְּעִיר אַחֲרָת וְאִירְסָה וְאִמְרָה הֶאֱשָׁה שְׁתַּנְּשָׂא בְּעִירָהּ שְׁאֵין הִדִּין עֲמָה וְהֶרִיב"ש סַק"ע"ז חוּלֵק בְּזָה וּמְרָן לֹא גִילָהּ לָנוּ הִיאָד סְבוּר וְעֵינִין לְהֶרַב

יא"ה שם ומור"ם שם פסק פקריב"ש והב"ש שם תמה עליו בזה בפרט שאין ראית הריב"ש מברעת: ס"ז הרשב"ץ ח"א סנ"א פותב על הראב"ע דלא הנה בקי בדינים אף הוא פשר לעדות אף הרשב"ש בנו סנ"ז די"ב פתב עליו החכם הגדול הראב"ע והרמב"ם בפאר הדור סקמ"ג פותב עליו החכם הרב ועיין בנעד לחכמים ד"ג ע"א שר"ת הנה פותב לו בכבוד גדול וממ"ש לא הביא ושם הרשב"ש פתב שאביו חיבר על התורה וקראו לנית חן: ס"ח רבינו עובדיה חיבר חיבורו בע"הק ורש"לם ת"ו והנה בקי במנהגם הרדב"ז ח"ה שש"א ק"ה ובח"א סק"ח פתב שהנה תלמיד האשכנזים והנה ראש לכל החכמים וזה לו ארבעים שנה שפטר אף בס' קורא הדורות ראיתי שפתב שהתחיל חיבורו בח"ל: ס"ט ת"הד פשהוא סותר ממ"ש בפסקים הפסקים עיקר.

הב"י א"ח סרס"ג: ע' לפעמים בב"י מביא דין מהסמ"ג אע"ג דש"ס ערוף הוא משום דהרי"ף והרמב"ם השמיטה וכ"כ הב"י עצמו א"ה סע"ח על הטור שמביא מהרמב"ם אע"פ שהוא ש"ס ערוף משום דהרי"ף והרא"ש השמיטהו אכל לפעמים רמי ומקשה להטור האמנם פשיש אוקמתות בהש"ס שפיר מיתי מאיזה פוסק פיון דבש"ס אינו מבורר ויש צדדים להפך בר"י א"ח ס"ט: ע"א ממה שפותב הב"י והתוס' וכו' ואח"ך פותב בהג"מי פתבו וכו' משמע דלא פליגי דאם פליגי הול"ל והג"מי פתבו.

ש"ות הרמ"ז דל"ב ע"א: ע"ב פשכותב מרן ונהגו אין הפנונה על א"י בלבד אלא הפנונה שפן פשוט בכל המקומות. כנ"הג א"ח סתכ"ח: ע"ג אין דרף שיקתוב מרן על סברות אבות העולם יש מי שאגמר אם היא חולקת מהריק"ש שהנהגותיו לח"מ סרל"ב: ע"ד מאי דקי"ל פשכותב מרן י"א וי"א דעתו כי"א בתרא ה"ד בסתמא ולא כן פשיש טעם לפסוק כי"א קמא פשהכריעו האחרונים ומפרשי הש"ע איפכא.

תקפו של יוסף ח"ב סי"ט: ע"ה פשכותב מרן בסתם ואח"ך אומר ויש חולקין היינו כמו סתם וי"א דעתו בסתם בר"י א"ח סנ"ח והחק"ל ח"מ מ"ב ח"מ דקע"ו וכן מוכח מכנ"הג א"ח סתמ"ז הגב"י אות ד' מרבו ודלא כמ"ש הרב קול אליהו ח"א דצ"ג: ע"ו דרף מרן בש"ע על הרוב להעתיק דברי הרמב"ם פמות שהם.

פסא רחמים די"ג: ע"ז אורחיה דמרן דדינים הנז' בש"ס וכינצא מביאם בש"ע משא"כ המתנדשים לפעמים משמיט מהם בש"ע ונה דבר השמיטה או שהדין ההוא אע"פ שהוא מוספם הוא רחוק הפציאות או שהוא פשוט ונלמד מהדין שפתב בש"ע.

יוסף אומץ להרב חיד"א דכ"ד ובבר"י א"ח ששי"ד ובח"ש ח"א דנ"ג: ע"ח מ"ש החק"ל אם סותר מ"ש בש"ע למ"ש בב"י דבריו בב"י עיקר היינו אם מביאו בש"ע לא כן אם בב"י לא הביא שום חולק ובש"ע פתב בהפך אינו בכלל זה ויש להסתפק על פלל זה דכמה דינים בש"ע מתוקנים וכתבנו במ"א דאח"ך מרן חזר בו בהיותו מחבר הש"ע וכ"ש לפי מ"ש כנ"הג דהש"ע אחר בדיק הבית וידוע ששם תיגון פמה עניינים והוא מ"ב וידוע דנאבדו ממונו פמה קונטרסים כמ"ש הרב בנו ז"ל שם וא"כ אם בש"ע הוא הפך ממ"ש בב"י על הרוב שהוא העיקר וכן הנה פתוב בבד"ה שהוא מהדורא בתרא ועיקרית.

יוסף אומץ שם דנ"א ועיין לו בבר"י י"ד סרע"ו: ע"ט הרב יד מלאכי הביא ממהריט"ץ שפתב שהש"ע לא עשאו מרן אלא לקטנים ולע"ה ושם מגנה במי שפוסק הדין מתוך דבריו שבש"ע יעו"ש וכן אנכי ראיתי למהרש"א א"ח סוטה על דכ"א וז"ל ובדורות אלו שמורין הלכה מתוך

הש"ע ואינן יודעים טעם הענין על פל דבר אם לא ידקדקו תחילה הדבר מתוך הש"ס שהוא שימוש ת"ח וטעות נפל בהוראתם ונהרי הן בכלל מבלי עולם ויש לגעור בהם ע"כ והן הם דברי מהריט"ץ שם וחויז ממ"ש רב פהנא שם ע"ז עוד פה עיין להרב חיד"א בש"הג ח"ב דמ"ג ובבר"י י"ד סרע"ו דהנ"מ בגופי הלכות אשר לא יוכל איש לרדת לעומקא דדינא מתוך הש"ע פי קצור קצר ואשר לא שם לבו את מקורו הערה ותני ולא ידע מאי תני ולא ידע את זאת ועומק הדברים שבש"ע אבל בדבר שמוכח ומוכרע מאן ספן מאן רקיע להפך הדבר ולעשות אוקמתות כדמוקי הש"ס מתניתין ומתניתא ההוא אמר סיפא אמתא להאי מילתא וכן לא יעשה בספרי הפוסקים ואף דלכאורה יקשה עליו ממ"ש בב"י לא משום זה ניתן רשות לפרש הפך המשמעות ולעשות אוקמתות: פ' כשנפל ספק בכוננת מרן יכול המוןחזק לומר קי"ל פהאי פירושא.

שמן המר דק"ד: פ"א אין דרך המציין לציין על דברי מרן מהיכן הם. בר"י א"ח שע"ת: פ"ב מי שפוטב בשטרות קיבל עליו החייב פנגד דעת מרן במקום שקבלו הוראותיו הפא לידו שטר זה ראוי לקורעו ולא עוד דהוי כמזלזל ח"ו בכבודו.

חק"ל מ"ב בח"מ דר"א: פ"ג בדברי מרן בתשובה ג"כ אין לומר קי"ל ודבריו בתשובה הם הלכה למעשה בפרטות ועדיף מש"ע ח"ש ח"א סע"ד אות י"א דצ"א ע"ד מרבו ומקרב משאת משה ובשגם בהשמות ששם דקי"ט פתב ולא אכחד שיש לצדד דדוקא בש"ע הוא שקבלנו הוראותיו הנה החק"ל שם דקע"ד אישר וקיים לזה הפלל דגם בתשובה קבלנו הוראותיו: פ"ד כשמרן סותר מ"ש בתשובה למ"ש בב"י ובכ"מ דבריו שבב"י עיקר דומיא לזה פתבו בהרא"ש כשסותר מפסקיו לתשובה פסקיו הם עיקר מר באהלות א"ה דל"ו ולא נקט הרב הפסך משנה אלא דבנדונו מ"ש בב"י כמו בכ"מ אבל אם סותר מ"ש בתשובה עם מ"ש בכ"מ לחודיה הא נדאי בתשובתו הרמה דקדק יותר ממ"ש בכ"מ ששם אינו אלא לפרש דברי הרמב"ם ודע שמשאית תי להרב דרכי נועם דס' שכתב על הרשב"א כשסותר מ"ש בתשובה למ"ש בפסקים העיקר מ"ש בתשובה והוא הפך ממ"ש בהרא"ש: פ"ה אין לדקדק כ"כ בלשון האחרונים כמור"ם וזולתו זולת בדברי הרמב"ם בר"י א"ח סתג"ל: פ"ו מור"ם לפעמים אע"פ שחולק על מרן אינו אומר וי"א שם שיו"ב א"ח ששל"ח: פ"ז דברי מור"ם פנגד מרן לדין אינה משנה אף היכא דמרן לא הכריע והוא הכריע נקטינן פהכרעתו.

תקפו של יוסף ח"ב סנ"א וספ"ב: פ"ח מור"ם לפעמים כותב דעת החולק בפשיטות כמ"ש איש איש ממקומו. שיו"ב א"ח ששל"ו: פ"ט מור"ם דרפו לכתוב ויש מתירין בכה"ג אע"פ שאותו דין מוסכם הוא לכ"ע שיו"ב י"ד אשר בסוף ס' ח"ש ח"א סקע"ב: צ' מור"ם אין נכון לומר עליו שהוא מחדש חידושים ראשונים פמרן בב"י והוא בדרכי משה פידוע שהוא טרם תחיל הגהתו יודיע דרכיו למשה בס' דרכי משה אף שהוא מפורש פבר בב"י ועוד שהוא מקצר דבריו לפי דרכו ומה שמוציין המציין דעת עצמו אין להשגיח בזה פלל.

שיו"ב א"ה סי"א דע"א ע"ב: צ"א מור"ם פנגד מרן בתראה הוא כנ"הג ח"מ סקע"ה אות רכ"ה ויש להפס ע"ז הניחא לי אמרינן דנח נפשיה דמור"ם שנת ש"מ כנז' בנפסח הגט בהגהתו סקנ"ד משא"כ מרן הב"י עלה אל השמים ניסן של"ה וכמ"ש בש"הג ח"א דל"ח ע"ב אבל פפי מ"ש הרב הנז' שם די"ג מהט"ז א"ח סת"ך דמור"ם נ"נ שנת של"ג וכ"כ בס' ועד לחכמים דפ"ט משם בנו שהגיד לו שראה ראה פתוב על הציון שלו שפטר ביום ל"ג לעומר שנת ל"ג בן ל"ג שנה ע"כ לא יתכן להחשיבו למור"ם בתראה הואיל וסילוקו של צדיק קודם מרן ומזה הטעם חשבינן

להרא"ש בְּתֵרָאָה כמש"ל ואע"ג דְּבָדוֹר אָחֵד הָיוּ פְּמַבְנָאָר מְדַבְּרֵי הָרַב חֵידָא בִּשְׁהַג ח"ב דע"ט ע"ב וְהֵינּוּ מִטְעָמָא דְהַרְשָׁפָא קָשִׁישׁ טוּבָא מְנִיָּה וְהָרָא שְׁהָרִיף יָמִים אַחֲרָיו: צ"ב הַצִּיּוֹנִים שְׁעַל מוֹר"ם פֶּתַח ה' חֵידָא בְּיַעֲרֵר אֲנֹן דְנ"ח וְכֵן בַּח"ש ח"ב דמ"ז דְּבַכְמָה פְּעָמִים לֹא צָדֵק וְהוּ אָנִי מְצָאֵתִי בַּכ"מ דְרָף לִימוּדֵי בִשְׁכַנְהֵג א"ח סַתְס"ח שְׁשֵׁם ס"ו מְצִינָן מְהַפְּלִבּוּשְׁכ"כ בַּמְהַרִּי"ו וְהוּא טְעוֹת הַנִּיפָר שְׁהַפְּלִבּוֹ קָדָם לַמְהַרִּי"ו וְכֵן שָׁם בַּמוֹר"ם סַשְׁצ"ו מְהַאֲגָנְדָה וצ"ל מַהֲמ"מ בַּפְּכ"ג מַה' שְׁבַת מַס' הַעֲתִים שְׁכ"כ בַּב"י סַשְׁל"ט וְעִינָן עוֹד בַּכַּנְהֵג י"ד הַגַּב"י סַקִּי"ח וְבַהֲגַהֲט סַקִּל"ט אוֹת ג' וְכֵן בְּפֶרֶן הַגַּב"י אוֹת פ"ב וּבְבִאָר הַגּוֹלָה שָׁם סַקִּמ"ט וּבַס' מְשַׁחָא דְרַבּוּתָא ח"ב מְח"מ סַסְקַע"א דַּק"ס עַל מ"ש מְהַרְשָׁפָא וְהוּן הֵם דְּבַרֵי הַש"ע שָׁם ס"ז כַּמ"ש הָרַב בְּאָר הַגּוֹלָה שָׁם וְעִינָן עוֹד בְּלִיקוּטֵי ח"מ אֲשֶׁר בַּס"ס לַב שְׁלֵמָה דַּקִּכ"ד ע"ד עַל מ"ש הַמְצִינָן שָׁם סַפּוֹר מְהַרְר"ן וְמַהֲמ"מ וְשָׁם בַּב"י פֶּתַח בְּשָׁמֶם לְהַפְּדָה וְעִינָן בַּכַּנְהֵג ח"מ סַקַּע"ו וּסַפּוֹר הַג"הֲט אוֹת ח' וְשָׁם רִישׁ סַרְר"ן מ"ש מְהַרְיֶטְבָּא וְהוּא מְהַרְשָׁפָא וְהָבִיא אוֹ הַב"י סוּף סִי רַמ"ח וּמְצָאוּ ה' מַט"ש בְּהַרְשָׁפָא ח"ג סַקִּכ"ה וְכֵן שָׁם סַקַּע"ה סַמ"ט בְּדִאִית לִיָּה אַרְעָא אַחֲרֵיתִי נְרָשָׁם עַל דִּיעָה הַא' מְהַתוּ וְהוּא מְרָש"י וְכַמ"ש הוּא עֲצָמוֹ שָׁם בְּסַפֵּר דְרַכֵּי מְשָׁה בַס' לְשׁוֹן זָהָב ח"א רִי"ב ע"ג וְכֵן שָׁם סַרַּע"א ס"ג הָיוּ שְׁנֵיֶהוּן רוֹכְבֵינָן קְנוֹ שְׁנֵיֶהוּן נְרָשָׁם מְהַטוֹר בְּשָׁם הָרָא שְׁדָלָא נִזְפַר בְּהָרָא שְׁאֵלָא בְּמַנְהִיגִין בְּרַגְלֵיהֶם וְכַמ"ש בַּס' בְּאָר יַעֲקֹב דַּקִּי"א ע"ג וְכֵן בִּי"ד סַשְׁצ"ג ס"ג וְכֵן לְכָל דְּבַר מְצָנָה נְרָשָׁם שָׁם מְדַעַת עֲצָמוֹ וְהוּא מַהֲב"י שָׁם לְמַנְהֵג סַפְרֵדִים דְּנֹקָא כַּמ"ש בַּש"וֹת כַּנְהֵג בְּבַעֲי חֵי"ד סִי רַמ"א דַּקַּע"ד ע"א וְכֵן שָׁם בַּסִּי שְׁכ"ב מַה שְׁנִרְשָׁם מְמַהֲרִי"קו הוּא מְמַהֲרִי"ו כַּמ"ש הַגָּאוֹן הָרַב נו"ב ח"ב י"ד סַר"א דַּקַּנ"ב וְכֵן בַּא"ה סַקִּפ"ט ס"ז בְּמֵי שְׁיִישׁ לוֹ שְׁנֵי שְׁמוֹת דְּכוּתְבִין עַל אָחֵד דְּמַתְקָרִי דְנִרְשָׁם מְמַהֲרִי"קו וְלִיָּתָהּ וְהַג"פ חִיפֵשׁ וְלֹא מְצָא: צ"ג אִם חוֹלֵק הַשְּׁ"ף עִם מְהַרְר"ם אֲלֵשִׁיף קִי"ל פְּהַשְּׁ"ף דְּבַתְרָאָה הוּא מְהַרְר"ם בְּן חֲבִיב הוּבָאוּ דְבַרֵי בַּגוֹר ח"מ פְּלָל ח' ס"ט: צ"ד כַּנְהֵג לֹא רָאָה לַמוֹר"ם בְּסַפְרוֹ דְרַכֵּי מְשָׁה הַבְר"י א"ח סַע"ה וְהַכַּנְהֵג ח"מ סַכ"ח הַגַּב"י אוֹת ה' מְסַתְפַּק אִם הָרִיב"ש רָאָה לְמַרְדְּכִי וְהָבִיא דְבַרֵי הָרַב חֵידָא בִּשְׁהַג ח"א דְנ"ד ע"ב: צ"ה ש"וֹת מַהֲרִיט"ץ אַע"ג דְּלֹא רָאָהוּ הַכַּנְהֵג וּמַעוֹלָם לֹא הִזְכִּירוּ וְכַמ"ש הַיָּא"ה א"ה סַע"ה הַגַּב"י אוֹת יו"ד וְדָלָא כַּהֲפַר"ח אָבֵל מְצָאֵתִי שְׁמַבִּיא מְמֵי שְׁהָבִיאוּ דְבַרֵי בְּחִיבּוּרֵיהֶם בַּח"מ סִי רַצ"א הַגַּב"י אוֹת י"ז י"ח י"ט וְדַבְּרָה זֶה נִרְאָה לְעֵינַיִם הוּא פִי הַכַּנְהֵג עָלָה לְשָׁמַיִם חֲדָשׁ אֵלּוּל שְׁנַת תַּג"ל כַּמ"ש ה' חֵידָא בִּשְׁהַג ח"א דַּכ"ו ע"א וְמַהֲרִיט"ץ גַּדְפִּס ש' תַּנ"ד פְּמַבְנָאָר שָׁם: צ"ו מַאי דַּקִּי"ל כָּל סַפֵּק שְׁבַתְקָנָה נְעַמִּידְנוּ ע"פִי דִין תּוֹרָה כַּמ"ש הָרָא שְׁבַתְשׁוּבְתֵינוּ וּפְסָקוּ מְרָן א"ה סַקִּי"ח ה"מ בְּדַבְּרָה שְׁאִין לוֹ זְכוּת בְּנִכְסִים כְּמוֹ תַּקְנַת הַהַשְׁבּוֹן מַשְׁא"כ אִם יֵשׁ לוֹ זְכוּת בְּנִכְסִים עַר"הַש ח"מ סַמ"ו ס"ז מַהֲמַש"ל בְּתִשׁוּ בַּפְּכ"א מַה' מְלֻנָּה וְלֻנָּה: צ"ז לִיסְרוּ שְׁכוּתְבִין הַפּוֹסְקִים פִּירוּשׁוֹ גְדוּי.

כַּנְהֵג י"ד סַרְכ"ח הַגַּב"י אוֹת תַּש"ב: צ"ח דְּבַר דְּלֹא שְׁכִיחַ אִם הַשְּׁמִיטוּהוּ הַגָּאוֹנִים וְהָרִי"ף אִין לוֹמַר בּוֹ דָּאִין הַדִּין כֵּן. הַב"י י"ד סִי קַצ"ז: צ"ט שְׁמִיעָה מְדַבְּרֵי רַז"ל עַד מְפִי עַד מְפִי עַבְד מְפִי שְׁפַחָה מְפִי אֲשֶׁה אָבֵל אִין פִּירוּשׁוֹ בַּע"א.

הַרְשָׁפָא ח"א סַפ"ג: ק' אֲנָא נְפִשָׁאִי כְּתַבִּית בַּס"ה קַ הַשְּׁמַר אָמַת בְּסוּפוֹ שְׁמוֹר שְׁאָרִית דְרָף ו' מְבִיא מְהַרְשָׁפָא ח"ב וְח"ג וְדָלָא כַּמ"ש הָרַב קוֹל אֲלֵיָּהוּ ח"א סִי"ו דְּלֹא הִנֵּה לְמַרְן רַק ח"א בְּלַבַּד וְכֵן רִאִיתִי בַּס' כ"י לְחַכְמֵי הַמַּעֲרַב וְכ"כ בַּס' בְּרִית אָבוֹת הַנַּד"מ דַּקִּכ"ב וְשָׁם הוֹכַחְתִּי הַפְּדָה זֶה וְעַתָּה רִאִיתִי לְהַמְבִּי"ט ח"א סִי חַל"ק שְׁפַתְבַּי בִּיד בַּעַל תּוֹרָה אָחֵד שְׁפִידוֹ ס' הַנַּז' וַיֵּשׁ בּוֹ קְרוֹב לְשְׁנֵי מֵאוֹת תְּשׁוּבוֹת וְאַח"ךְ מְצָא יוֹתֵר ע"כ וְקְרוֹב לְשִׁמּוֹעַ מ"ש בַּעַל תּוֹרָה אָחֵד עַל מְרָן קְאָמַר שְׁהִיָּה בְּזַמְנוֹ וּבְמַעוֹן הַקְּדוֹשׁ צַפ"ת הַיָּא"ר שְׁנֵי הַמְלָכִים נוֹעֲדוּ וְאֵלּוּ ש"וֹת הַרְשָׁפָא ח"א שְׁלַפְנִינּוּ ח"א אִין בּוֹ

אָלאַ קע"ז ש"ות נאַפּילו שְׁנאַמַר דְּבעל תּוֹרָה דְקאַמַר אַינז מָרן אַודי לי מִיהַת דְּבַמְעוֹן הַקְדוּשׁ
הַנִּלְהֵה נָשׁ יוֹתֵר מִמָּה שְׁלִפְנֵינוּ בְּדַפּוּס שֶׁל ח"א וְעַיִן לוֹ לַהֲמַבִּי"ט ח"ב שְׁהֵבִיא מִהַרְשֵׁב"ץ
מ"ש בַּמִּתְנֵוֹת שְׁנֵי תַנּוּ לַהֲפֵלָה וְהִיא לוֹ בַּח"ב סרצ"ב וּכ"כ הַמְבִי"ט הוֹבֵא דְבָרָיו בַּש"ות מָרן
א"ה מ"ש הַרְשֵׁב"ץ וְהִיא לוֹ נְדַפְסָה בַּח"ב דְּכֵן הוֹבֵאָה בַּח"ג וְכֵן הַזְכִּירָה הָרַב בְּנוֹ מֵהַרִימ"ט
בַּח"ב א"ה סִימָן מ"ח וְלֹא עוֹד אֲלֵא דְרַךְ לִמְוֵדִי רְאִיתִי שְׁמַבִּיא מָרן מִהַרְשֵׁב"ץ גַּם מִמָּה שְׁאִין
בְּיַדֵנוּ בְּדַפּוּס בִּי"ד סִי רכ"ח הֵבִיא מ"ש בְּנֵדוּי וְחָרַם שֶׁא"צ אֲפָרָה וְכֵן נָשׁ בְּפוֹעֵל דְּגַם אִם קִיבֵל
בְּחָרָם יְכוּל לְהַתִּיר וְכֵן בֵּא"ה סִקֵּנ"ד בְּיִשְׁעֵן עַל בֵּיתוֹ שְׁצָרִיף שְׁתַּטְעוֹן בְּפָנָיו וְכֵן נָשׁ בְּרֵאוּבֵן שְׁבֵא
לְעִירוֹ בְּחֵדָשׁ כְּסָלוֹ וְכֵן מ"ש הַב"י ח"מ סנ"ז בְּשֵׁטֶר פְּרוּעַ וְשֵׁם סִי רצ"א בְּרֵאוּבֵן שְׁנֵתֵן אַרְנָקִי
לְשִׁמְעוֹן וְכֵן בַּסִּי נז"ר בְּשֵׁטֶר מִתְּנָה שְׁכֵתוֹב בּוֹ קִנְיֵן מְעַכְשָׁיו וְכֵן בַּסִּי רצ"ז נְפָקַד שְׁמַעוֹן שְׁטַעַן
וְכו' וּכ"כ מְמַנּוּ בַּסֵּרע"ו וְאִם טַעַן הֵבֵן הַגְּדוּל שְׁיֵשׁ לוֹ אַרְגּוֹז בְּבֵית אָבִיו וּבְאַמַּת שְׁיֵשׁ כְּדַמוֹת זֶה
בַּח"ג סִי רע"ו אָף אִין הַלְשׁוֹן מְכַנּוֹן כַּמ"ש מְמַנּוּ מָרן נָשׁ וְכֵן מְבִיא מְמַנּוּ הַבְּדָק הַבֵּית בִּי"ד סִי
רס"א בְּמִלָּה לְמַמְזַר בְּשֵׁבֶת וְכֵן נָשׁ רִישׁ ח"מ בְּרֵאוּבֵן שְׁהַזְמִינוּהוּ טוֹבֵי הָעִיר וְהוּא מְסַרְבֵּן וְכֵן נָשׁ
בְּמִי שְׁנַמְצָא כְּתוֹב בְּפִנְקְסוֹ הו"ל כְּחַיִּיב מוֹדָה וְכֵן מ"ש מְמַנּוּ נָשׁ בְּסִימָן שַׁפ"ח כ"ז לֹא נַמְצָאוּ
בְּדַפּוּס וְכֵן מ"ש מְמַנּוּ הַרְדֵּב"ז ח"ב ספ"נ וְקַנ"ד וְקַנ"ז לֹא נִרְאוּ בְּעֵלִיל לְאַרְץ אָף הָאַמַּת דְּלֹא
נַמְצָא כְּלוֹ בְּשִׁלְיָמוֹת לְפָנָי מָרן הַקְדוּשׁ וְלִכֵּן זִמְנֵי טוֹבָא דְלֹא מִיִּתִי מִשְׁאַר חֲלָקִים כְּמוֹ תְּשׁוּבָה
שֶׁל ח"ב שְׁמַבִּיא הָרַב מֵהַרֵא"י נָשׁ וְכֵן בַּבד"ה ח"מ סס"ט שְׁמַבִּיא דְבָרֵי הַרְשֵׁב"ץ וְהוּא בַּח"א
סל"ב וְלֹא הֵבִיא מ"ש נָשׁ ח"ב סִי צד"ק שְׁרַמְזָה הָרַב חֵיד"א בַּח"ש ח"ב דָּף מ"ד ע"ד:
ת"ו ש"ל ב"ע